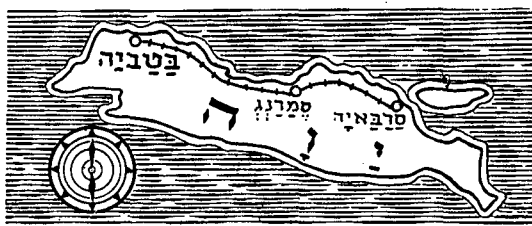

הראשון בעיני הציבור וטעם החידוש שבו כבר פג. כתוצאה מכך ששני התהליכים — של הקמת התנועה מזה ובניית צבא הגרילה מזה — כווצו לתוך אותו פרק הזמן הקצר עצמו, נמצאו מנהיגיה דלי נסיון ביותר במלחמת גרילה, ואלו העול שהטילו על עצמם בהגנת איזורים משוחררים הוא כבד ונרחב ביותר. כן ניתן לשער שמתקנים, (כגון מכבשי דפוס וכד') קבועים ועומדים להם במקומם, והם לא דאגו מראש לעשותם ניידים או להסתירם.

ד"ר י. בר

מערכות-עיר היסטוריות — ולקחן

קרבות אתונה 45—1944

בתיאורי הקרבות, שניתנו לפני כן¹, בין צבא סדיר וכוחות עממיים בתחום עירוני, יכולים היינו להגיע לכלל מסקנה, שבסופו של דבר, וביחוד בתנאים החדישים, ידו של הצבא הסדיר, מפאת אמצעיו הטכניים המפותחים, מוכרחה להיות על העליונה תמיד. דובר לעיל על סיבות המסלות של פועלי פריז ב־1848 ופועלי וינה ב־1934; וכן הוסבר, שאת נצחון המחתרת הצרפתית בקרבות־רחוב בפריז ב־1941 יש לראות כמקרה מיוחד־במינו, ובהערכתו צריך להביא בחשבון את העיבודות שמצד אחד בעת ההיא כבר היו הגרמנים בנסיגה ומן הצד השני היתה תגבורת סדירה בקירבת פריז, ואלמלא עובדות אלו, היה נצחונם של הכוחות העממיים לבדם מוטל בספק. ובכל זאת, לא بدין הוא להסיק מכל אלה את המסקנה, שצוינה לעיל, כמתבקשת, לכאורה. מאלה; לפי שיש בידנו גם עובדות אחרות מן ההיסטוריה הקרובה ביותר — המעידות על כך, שצבאות עממיים, עם כל הליקויים הארגוניים והטכניים שלהם, יכולים, בתנאים מסוימים, ודווקא בתחום עירוני, להחזיק מעמד זמן רב, גם מול צבא סדיר משוכלל. כאחת הדוגמאות לכך יכול לשמש המרד הפולני שבהנהגת בורקומורובסקי בורשה; ואלו הדוגמה השניה — מערכת צבא „אלאס” מול הכוחות הבריטיים באַתֶּנָה: מערכה, שבה עמדו הכוחות העממיים 30 יום, ובניגוד לתיאור שהופץ בציבור ממקורות חד־צדדיים לא הוכרעו כוחות עממים אלה מבחינה צבאית, אלא הפסיקו את פעולתם מטעמים של תכלית פוליטית, שלא היו קשורים קשר ישיר בעצם מצב הקרבות ומהלכם.

א. סיבות ההתנגשות ויחסי הכוחות.

לא כאן, המקום להרכבות בניתוח הגורמים המדיניים והחברתיים, שהביאו את המאורעות הידועים ביחן. וראוי לנו רק לציין, שהסיבות הבלתי אמצעיות להתנגשות בין גדודי „אלאס” לבין הצבא הבריטי היתה הדרישה שנדרש צבא „אלאס” למסור את נשקו, בו בזמן שהשלטונות הבריטיים והממשלה היונית של הימים ההם לא נתכוונו כלל לפרק את הנשק

(1) עיין „מערכות” חוברת ל"ה וחוברת ל"ו.

מאותן החטיבות היוניות, ("הבריגדה ההררית") שנחשבו על צבא־הממשלה, אך היו מורכבות ברובן ממחננדיהם המדיניים של אנשי "אלא"ס.

כוחות ה"אלא"ס היו מסונפים לתנועה מאורגנת על בסיס המוני רחב למדי, והקיפה בשעתה כפלגות וורמים שונים של השמאל שביוון, ושבזמן המלחמה בגרמנים כוננה אגודות כקציעות ותנועות־נוער חשאיות. החטיבה הצבאית, "אלא"ס", עברה דרך התפתחות הדומה במקצת לזו של חילות טיטו ביוגוסלביה. היא התפתחה מיחידות פרטיזאניות בודדות למעין צבא עממי, שמנה, בעת ההתנגשות עם אנגליה, 70—100 אלף איש, אשר אורגנו, כדוגמת צבא סדיר פחות או יותר, בבטליונים, רגימנטים, דיביזיות וקורפוסים, לרבות צי קטן, ג'נדרמריה ומשטרה פוליטית משלה. גם מקורות הצידוד של "אלא"ס היו כשל צבאות טיטו ושאר צבאות המחתרת האירופיות; כלומר: חלק מן הצידוד נלקח מן הצבא היוני הסדיר אחריו כניעתו, קצתו היה שלל שנלקח אגב קרבות עם הגרמנים, קצתו משלוחים מאת האנגלים, ועוד חלק — שנלקח מצבא־הכיבוש האיטלקי, לאחר שאיטליה חתמה על שביתת־הנשק. ציוד כזה, המגוון מאוד לפי מקורותיו, עלול היה לגרום לתסבוכת בהספקת ציוד אחיד לחטיבות־משנה שלמות, מהדיביזיה ולמטה⁽²⁾. באופן זה יכלו להשתמש בנשק אבטומטי קל וכבד רב, גרמני,

(2) "דיביזיה" של "אלא"ס היתה כמובן קטנה בהרבה מן המתכונת הצבאית־הסדירה המקובלת — המער.

אנגלי, איטלקי ואמריקאי, וכן בכמויות גדולות של רימונים וחמרי נפץ, אבל אם ציוד מהסוגים האלה אתה מוצא בימינו במידה זו או אחרת בכל החילות והחטיבות מן המין הזה, הרי בתחום החימוש נבדל ה"אלא"ס" משאר "צבאות עממיים" בפרט חשוב אחד: בזה שעמדו לרשותו תותחישדה בני 75 מ"מ, מרגמות בגודל 10,5 ס"מ ותותחים נגד-טנקים, גרמנים ואיטלקיים, אלא שלעומת זאת חסר היה כל רכבי-משורין וחיל-תעופה.

אנשי "אלא"ס" היו מאומנים יפה (יבעלי נסיון-קרבות, שרכשו בפעולות נגד הגרמנים), במלחמה זעירה בהרי יון וגם בקרבות-רחוב ופעולות טרוריסטיות בפרברי אתונה.

הפיקוד של "אלא"ס" היה מורכב קצתו מקצינים מקצועיים של הצבא היוני, וקצתו ממפקדים צעירים שנתנסו אגב מלחמה בנאצים. לרשותו של פיקוד זה עמדו כל אמצעי הקשר ההודשים ביותר, לרבות תחנות של אלחוט ששימשו לא רק לקשר צבאי, אלא גם לצרכי תעמולה.

למעשה, בזמן פלישה הכוחות הבריטיים ליון שלט "אאס", — היא תנועת השחרור היינית, שבה היה קשור "אלא"ס" קשר מדיני, ובעזרת מכשירו הצבאי גם מבחינה צבאית — על רוב חלקי יון שמחוץ לאתונה ולמחוז אפירוס, בו שלטה החטיבה הצבאית-העממית הימנית יותר, "אדס". (שנדחקה משם אח"כ בעת ובעונה אחת עם הקרבות נגד האנגלים באתונה).

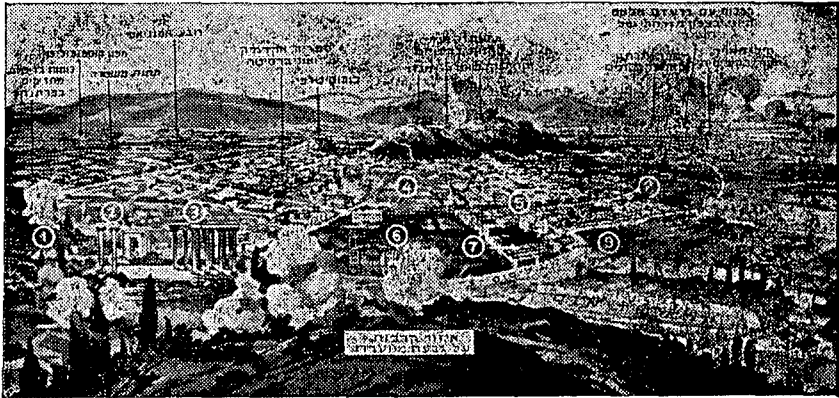
רק חלק מן הכוחות שעמדו לרשותו של "אלא"ס", השתתפו במערכה באתונה. הם היו מורכבים מן "הדיביזיה האתונית" ומיחידותיה של הסביבה הקרובה, של אלחוט (8 תבי) ושל צפון-הצפון-מזרח, פלופונס, — ובסה"כ השתתפו מצד "אלא"ס" בקרבות כ-25—20 אלף איש, אם כי לא כולם בבת אחת.

אין מספרים מדויקים בדבר גודל חיל-המשלוח הבריטי שהגיע ליון, או של הכוחות מתוכו שהשתתפו בפועל בקרבות אתונה. ידוע רק ששותפו בהם: דיביזיה מוססת, דיביזיה הודית, יחידות אנגליות וסקוטיות⁽⁵⁾, שני בטליונים מ"רגימנט ה.ר.א.פ."⁽⁶⁾ יחידות חיל משורין בצוידות בטנקים בינונים וכבדים כטיפוסי "שרמן" ו"צ'צ'יל" ומכוניות משוריינות, ארטילריה שדה גדולה (בעיקר תותחים "בני 25 ליטראות"), לרבות סיוע חזק מן האוויר. חיל-התעופה השתמש במטוסי קרב: "ספיטפייר" מהטיפוס החדש, המצויד בתותחים אבטומטיים ומטילי-רקטות, וגם במפציצים כבדים בני 4 מנועים. הציהמלכותי לא השתתף בפעולות ממש. בצד הכוחות הבריטיים לחמו ב"אלא"ס" גם יחידות צבאיות של הממשלה היונית, לרבות ארגונים צבאיים שונים של הימין: "הבריגדה היונית ההררית" (לחמה באפריקה בחזית איטליה), "הרגימנט הקדוש" (לחם בצפון-אפריקה — במצרים, לוב ותוניסיה), — יחידות שהוקמו במזרח-התיכון, ובחלקן — אחרי מיגור מרד הצבא היוני במצרים ושאר מקומות, הגנדרמריה והמשטרה דעירונית, אשר נתקיימו גם בימי ממשלת הקויוולנגים בזמן הכיבוש הגרמני, — וכן "המשמר הלאומי", חטיבה שאורגנה ע"י ממשלת פפאנדריאו אחרי בואה ליון, והרוב בה היה אלמנטים ימניים שבאתונה. אם יתכן, כאשר עוד נראה להלן, שבימים הראשונים היה יתרון מספרי ארצי ל"אלא"ס", הרי בהמשך הפעולה עבר יתרון זה בהחלט לצד שכנגד, שהיה לו כל הזמן גם היתרון של שליטה באויר ובים וכן חיל-משורין.

- (3) במישור של דרום-מערב אתיקה, המשתרע מערבה לאתונה. — המער.
- (4) בירת מחוז ביאווטיה, צפונית לאתונה ולמחוז אתיקה. — המער.
- (5) אכן, כידוע, מהות יחידות כאלו, ממילא, בערך שליש מהרכבה של כל דיביזיה הודית — ולא מן הנמנע הוא על כן, שהגן מוזכרות כאן בשנית, נוסף על זה שנמנו כבר כחלק מן הדיביזיה; וכן גם הבטליונים של בריגדת-הנחתנים שבדיביזיה המוססת — נקראים על שם הרגימנטים האנגליים והסקוטיים, הרגילים, שלא כבטליוני-הצנחנים. — המער.
- (6) גודר-משמר של ה.ר.א.פ. לשירות בתורת חיל-קרקע, שנועדו בעיקרו של דבר להגנת האווירודרומים. — המער.

שדה הקרב

ככל פעולה צבאית, היתה גם מערכת אתונה מושפעת השפעה רבה מאופי השטח שבו נערכה. עיקרי הדברים האופייניים שיש לשים לב אליהם במבנה העיר, הם:

- 1 — מרגלות האקרופוליס. 2 — שער הדריאן. 3 — עמודי מקדש זיאוס. 4 — גרנד הוטל, מעון המפקדה הבריטית. 5 — מיניסטריון המלחמה. 6 — הארמון הישן. 7 — כיכר הקונסטיטוציה. 8 — המוזיאון הביזנטי. 9 — ארמון המלוכה.

א. בצפון ובצפון-מערב — שטח גבעוני שעליו בנויים רוב הבנינים ההיסטוריים, האקרופוליס שבראש גבעה נישאה, האיזסדיין וכד'.

ב. בדרום — עיר-הנמל פיריאוס, שיש בה מחסנים רבים, שכונות פועלי הנמל וכד'.
ג. מרכז העיר, שבו הרחובות הנג, כרגל, ישרים ורחבים, ויש בו כיכרים הרוב: כיכר הקונסטיטוציה, ככר אומניה, הקפיקלי של אתונה, שבו מתגוססים בנייני הממשלה, המלון "בריטניה-הגדולה" (מושב הממשלה והמטה הבריטי הראשי בזמן הפעולות). סמוך למרכז זה נמצאות השכונות הבורגניות — קולונקי, פטיסיה ועוד.

ד. סביב המרכז הזה משתרעות שכונות-פועלים שונות ושכונות שנבנו לצרכיהם של המלטים היוניים שהיגרו מתורכיה (בשנות העשרים — המערב), ובהן רחובות צרים וסימטאות רבה, בתיהן דבוקים זה לזה. החשובה שבהן, קיסריני, שהוכתרה בשם: "סטלינגרד בזעיר אופי" בימי הכיבוש הגרמני, כיון שכאן עמדו צבאות "אלאס" בפעם הראשונה בקרב גלוי נגד הכובשים, ואפילו הנאצים לא הצליחו להשתלט על שכונה זאת השתלטות "משטרתית" גמורה.

ה. הואיל והעיר בנויה בצורה חרישה, פחות או יותר, יש בה כמה בנינים בעלי 4-8 קומות, הבנויים בטון. גם המחסנים, בנייה-נמל ובתי-התרושת וכד' הם בנייני בטון חרישים. לכל הבתים מרחפים, פחות או יותר עמקים.

ו. באתונה יש מערכת ביוב חרישה המסתעפת כמעט מתחת לכל העיר כולה ומאפשרת תנועה חששית, רכבת תחתית מובילה מפיריאוס למרכז העיר.

מבנה זה, כפי שמסתבר מסקירה קצרה זו, מקנה אפשרויות רבות עד מאוד לכוח ירודע את יתרונות השטח ואף דרכי ניצולם.

ז. על מידת חשיבותו של הדבר גם בימינו — העידה דוגמת ורשה. עיין "מרד הפולנים בורשה" לנו בוריקומורובסקי במערכות, חוב' ליד ויליה. — המערב.

זמן רב לפני עצם ההתנגשות, שררה מתיחות רבה בין הימין והשמאל היוני, מחמת המצב הפוליטי, שלא כאן המקום לתארו, ו"אלא"ס עשה הכנות מוקדמות לקראת מצבים אפשריים שונים, שאולי נתכנו לו. בין ההכנות הללו יש לציין את הסתגנות התגבורות מן החוץ, על אף הפיקוח והבדיקות מצד הצבא הבריטי בכל מבואות העיר. יחידות התגבורות נסתנו בקבוצות קטנות בעת החיפושים, ושקם היה חבוי אצל בחורות, שליו אותם ולא נחפשו. לשם הברחת נשק השתמשו גם בעגלות מובילות חלב, פירות ועצים מן הכפרים העירה. יחידות "אלא"ס, שלמעשה עדיין היו בעת ההיא מעין חטיבה רשמית, הצליחו להתבצר בשטח חדש-הגבעות אשר בצפונה וצפון-מערבה של העיר, שהם משלטים יעילים עד מאוד. ב־3 בדצמבר ערך "אאס" הפגנה גדולה, בלתי מזוינת, במרכז העיר, לפני בנייני הממשלה. משטרת ממשלתו של ספאנדריאן פתחה כנגדה באש וגרמה להרג רב. וכיוון שקדמו לי כמה וכמה משברים רבים וחריפים אחרים, היה בו שום התחלת אש המערכה.

תכנית הפעולה של "אלא"ס

לפי הנובע מתאור מבנה העיר, הוצרכה תכנית הפעולה של "אלא"ס להיות התוכנית הקלאסית של כל המהפכות והקרבנות בעיר בעלי הרקע הסוציאלי. "אלא"ס, כמבשר צבאי של תנועת-הפועלים, נתבסס בדרך הטבע על השכונות הפרוליטאריות ועל רובע הנמל; וכפי שכבר הוזכר, השלים "אלא"ס את נקודות המוצא הטבעיים הללו ע"י תמיסת משלטים באותם החלקים שמסביב לעיר, שלא היו בהם שכונות פועלים. למעשה, איפוא, הקיפו כוחות "אלא"ס את מרכז העיר כבטבעת, מעין אותו המצב כמעט שהיה לכוחות הפועלים בפריז ב־1848 וביחוד לפועלי וינה ב־1934. ושוב, וגם כאן, מתוך החוקיות הפנימית ההכרחית של כל קרב-רחוב על רקע סוציאלי, היתה מטרת "אלא"ס, כמטרתם של שני הכוחות הנ"ל, היינו: לחסל תחילה את נקודות-המשען וההתנגדות של האויב בשטחים שלו, (היינו של "אלא"ס), כלומר, תחנות המשטרה, — ואח"כ לחזור למרכז העיר ולהשתלט עליו. פועלי פריז בשעתם כמעט שהצליחו בשאיפתם זו. פועלי וינה לא הצליחו להשלים, ולו גם בשלב המוקדם, אפילו את חיטול ארמי התנגדות האויב בשטחים הם; ואלו "אלא"ס נתקרבה לנצחון יותר מכל מל' שפעל לפניו בתנאים הדומים לתנאיה. נוסף על כך היתה ל"אלא"ס עוד מטרה אחת: — לנתק לחלוטין את הקשר בין הצבא הבריטי ובין נמל פיריאוס, כדי למנוע את האפשרות לקבל תגבורות ותחמושת בנתיב הים. גם בכך זכתה להצלחה.

כתופעה קלאסית להיאבקותו של כוח פועלי בעיקרו, התחילו הקרבנות תוך הכרות שביתה כללית. בדרך ביצועה של השביתה הכללית הזאת אפשר לראות תעודת-כוח ל"אאס" ול"אלא"ס, שכן נמשכה השביתה כל 40 ימי הקרבנות, והצליחו למנוע מן האויב את החשמל, את המים ואת כל שאר השירותים החיוניים. דבר זה גרם לאויב קשיים מרובים אף על פי שלא פחתו מזה פגעו קשיים אלה גם באוכלוסייה שאינה — כפי שהוזכר כבר, פועלי וינה לא הצליחו לממש שביתה כללית אפילו 24 שעות⁸.

ב־4 ו־5 בדצמבר נעשו פעולות בודדות של כוחות "אלא"ס נגד תחנות המשטרה והגנדרמריה. ב־6 וב־12 התחילו הקרבנות הכלליים, בהתערבותו של הצבא הבריטי. בשלב הפעולות הראשון, מ־7 בחודש ועד ל־9 בו, היתה "אלא"ס המתקפה, והצליחה להגיע כדי 500 יארד ממלון "בריטניה הגדולה", מושב הממשלה והמטה הבריטי, שהיה מעתה בטוח המרגמות והצלפים שלה. הצבא הבריטי והכוחות היוניים שעמדו לצדו, היו מוגבלים עתה בחלק החמישי של העיר, שבתוכו נתבצרו. כיבושם את בניין מרכז "אאס", שנמצא בשטחם של הבריטים, לא שונה, בעצם, לטובה את מצבם החמור. הם הטילו עוצר קפדני בשטח

(8) אכן מעל לראשיהם של פועלי וינה היתה תלויה הודאות של רדיפה ופיטורים על ידי ממשלה ומשטר שנראו, עדיין, איתנים. ואלו יון היתה נסערת כולה והשלטון לא נראה יציב כל עיקר — המער.

ששלטו בו והפעילו ארטילריה וחיל-רגלים ממוגע, כדי לבער את השטחים שהיו בחסות ה"אלא"ס". כבר מראשית הפעולות נטל חיל-האוויר חלק בהן. מטוסי-קרב הרעישו באש תותחים ורקטות בתים ועמדות-תותחים של כוחות ה"אלא"ס". גם מפציצים כבדים לא שבתו במלאכתם.

גם המטרה האופרטיבית של הכוחות הבריטיים נתחייבה באורח הגיוני, מן המצב הגיאוגרפי והטקטי. כוונתה היתה לשבור את המצור של כוחות ה"אלא"ס" שהושם על מרחב השליטה של הבריטיים; כלומר: לשוב ולכבוש את הנמל וע"כ את החיבור בדרך הים, — ולהוציא מידי האויב את השלטון על הגבעות שבצפון העיר — ומפני צמצום כוחותיו לא יכול היה המטה הבריטי לחשוב על טיהור שיטתי של כל השכונות שבידי ה"אלא"ס", אלא במטרה מאוחרת יותר.

בהתאם לכך ערכו הכוחות הבריטיים ובני-ביתם היוניים, בין ה-10 ל-15 בדצמבר, התקפת-נגד בשני כיוונים: בדרום מערב — לכיוון פיראוס; ובצפון — על משלטי ה"אלא"ס" שבשטח הגבעוני. ע"י שימוש בטנקים רבים, אש-ארטילריה והפצצות מן האוויר הצליחו הבריטים ברוב המקרים לעקור את חילות ה"אלא"ס" מעמדותיהם. אלא שלא הספיקו להם הכוחות לטיהורם הגמור, של השטחים הנכבשים ולהבטיחם ע"י משמרות קבועים. לכן עזתה היתה תשובת ה"אלא"ס" על התקפות-היום של האנגלים — התקפות-לילה שיטתיות, לפי שבלילה לא יכלו כלי-הרכב המשוורין והמטוסים של הבריטים לפעול פעולה יעילה, — וכמעט תמיד הצליחו אנשי ה"אלא"ס" לשוב ולכבוש בלילה את הרובעים והעמדות שהוצאו מידיהם ביום. צלפי ה"אלא"ס", שצידו ברובים, בכוונות-קליעה טלסקופיות ופצצות נגד-טנקיות, היו מעמיקים להסתנן אל מעבר לחזית, אל השטח הבריטי המבוצר, והטרידו יומם ולילה פטרולים (משווריינים ורגלים). הם השתמשו באחיות-עיניים רבות ושונות כדי למשוך את הפטרולים למארבים, שהוכנו מראש.

בדרך הנה לא השיגו הבריטים, בעשרת ימי הקרב הראשונים, שום תוצאות מכריעות. אדרבא, מצבם התחמיר והלך, כי לאחר עשרת הימים האלה לא נותרה להם תחמושת אלא לעוד שני ימים בלבד. אבל אחרי המועד הזה חל שנוי לטובתם, ובין השאר גם משום שקימו בינם יתרון חשוב אשר מחמת שגיאה איסטרטגית חמורה מאוד לא ניסו ה"אלא"ס" לשימו לא. יתרון זה היה: השליטה על שדות-התעופה. 10' עד 15' בחודש הגיעו כ-200 מטוסי הבלה בריטיים, שהביאו תגבורת התחמושת ואספקה; ועד 25' בדצמבר הועברו לאתונה 1650 "יחידות" מטעני-אוויר מן הבסיסים הבריטיים העיקריים שבמצרים. תגבורת זו איפשרה לאנגלים לפתוח ב-17 בדצמבר בהתקפת-נגד כללית, — אף על פי שעוד בלילה ההוא חדרו יחידות ה"אלא"ס" לקרבת המרכז של המרחב הבריטי והתבססו בו. אבל כיון שתגבורת זו נתנה לאנגלים את האפשרות לבצע, בפעם הראשונה, טיהור מובטח תכניתי של השטחים שכבשו, — הצליחו הפעם לכבוש לעצמם דריסת-רגל של קבע בפיראוס ולפתוח את הקשר הימי, וכן ללכוד כמה עמדות-שליטה בשטח זה. כגון בית-הקירור הגדול, בית-החרושת לכירה, "פניכס" ועוד בניינים. ואלו לעבר הצפון הצליחו להדיח את ה"אלא"ס" ממשלטי ש"י האקרופוליס ובבצעת מונומנטים.

אך על סף הנצחון החשוב הזה שנחלו האנגלים, חזרו אנשי ה"אלא"ס" וקיפחום במידת-מה ע"י התקפת-לילה, שבה כבשו את בית הסוהר, שבו הוחזקו רוב הקוויילינגים היוניים, ואת מפקדת היר.א.פ. (מתוכה לקחו כשבי הרבה קצינים בריטיים). על אף מאמציהם הרבים לא הצליחו הכוחות הבריטיים. עד ה-29 בדצמבר, להחזיק אלא בשליש העיר. אע"פ שבתקופה זו הגיע צירציל לאתונה והתנהל משא-ומתן, מכל מקום נמשכו הפעולות בלי הפוגות. כדאי לציין פרט אחד מפעולות הימים ההם, כשיחידות ה"אלא"ס" הצליחו לחדור דרך הביוב, למלון "בריטניה-הגדולה" — מרכז המטה הבריטי והממשלה היוונית, — ולהניח כמות גדולה של חומר-נפץ, שאמנם לא פוצץ. יש לשער, איפוא, כי פעולה זו לא היתה אלא מגמה הפוגתית בעיקרו של דבר. אכן, הצבא הבריטי, כמו הכוחות האוסטריים הפאשיסטיים

בִּפְרָוֶר 1934, — הַעֲמִיד פֶּטְרוֹלִיכְ שֶׁל קֶקֶ בְּתוֹךְ כָּל רֶשֶׁת הַבְּיוֹב שְׁבַעִיר.
הַתִּקְפָּה בְּרִישִׁית גְּדוֹלָה חֲדָשָׁה נִפְתָּחָה ב־29 בְּדִצְמֵבֶר נֶגַד קִיסְרִינִי, שְׁכֹנֶת הַפּוֹעֲלִים,
— וְשָׁם נִמְשְׁכוּ הַקְּרֻבּוֹת כְּמָה יָמִים מִבֵּית־לְבִית וְנִסְתִּימּוֹ בְּכִיבוֹשׁ רֹבּוֹ שֶׁל הָרֹבֶעַ הַזֶּה. אֵךְ
נֶכַח לְאַחֵר מִכֵּן עוֹד הַחֲזִיקוּ „אַלֶּאס״ בְּעִמְדוֹת־מִפְתָּח רַבּוֹת שְׁבַעִיר וּסְבִיבָתָהּ עַד 5 בִּינוֹאֵר, הֵלֵא
הוּא הַיּוֹם שָׁבוּ נִתְּנוּ מִפְּקֵדֵי „אַלֶּאס״ צוֹ לִסְגָּת מֵאֲתוֹנָה, כְּפִי הַנִּרְאָה מִסִּבּוֹת פּוֹלִיטִיּוֹת, שֶׁלֹּא
בְּאֵן הַמָּקוֹם לְבִרְרֹן. נִסְיָנָה זֹאת בּוֹצֵעָה בְּסֹדֶר, בַּחֲשָׁאוֹת וּפְתָאוֹמִיּוֹת רַבּוֹת, עַד כִּי לֹא הִרְגִּישׁוּ בָּהּ
הַבְּרִיטִים בְּתַחֲלִילָתָהּ.

בְּסִיכּוֹמָה שֶׁל מַעֲרָכָה זֹאת מִבְּחִינָה טֶקְסִית, אֲפֶשֶׁר לְצִיֵּן בָּהּ כְּמָה חֲזִיוֹנוֹת מַעֲנִינִים.
עַד הַבְּרִיטִים הָיָה — בְּרֹאשׁ וּרְאִשׁוֹנָה, שִׁימוֹשׁ בְּאוֹיְרוֹנִי־קֶרֶב וּמַפְּצִיצִים
נֶגַד בּוֹינִיגִים וְשָׂאֵר מִטְרוֹת בּוֹדּוֹת בִּשְׁטֵחַ עִירוֹנִי, וְכֵן הַשְׁפָּעָה רַבָּה שֶׁל הַגּוֹרֵם הָאוֹיְרִי
בְּכָל הַפַּעּוּלָה כּוֹלָה (בְּתוֹבֵלָה, בְּאַסְפֶּקָה, וּבַהֲחֻזָּקָה הַיּוֹמָה).

מִצֵּד „אַלֶּאס״ רְאוּיִים לְצִיֵּן מִיּוֹחַד שִׁטְת־הַפַּעּוּלָה הַנִּיִּידָת, שֶׁלֹּא הִנִּיחָה לְנֶשֶׁק הַבְּרִיטִי
הַמַּעּוּלָה אֶלֶּא מִטְרוֹת מַעֲטוֹת. הָעֵדֶת פַּעּוּלוֹת־לִילָה, שִׁטּוֹת רִב־גּוֹזִיּוֹת שֶׁל הַסְּתַנּוֹת
צִלְפִּים וּמִכָּאִים עִם מְכוּנּוֹת־יֶהֱבָה לְתוֹךְ שִׁטַּח אוֹיֵב, בַּהֲסוּאוֹת שׁוֹנוֹת וּמִשְׁנוֹנוֹת, וְכֵן הַשִּׁימוֹשׁ
בְּבִיּוֹב וּבִרְכַבַּת תַּחֲתִית, הוּא וְדָבָר שֶׁהִיָּה, אֲמֵנָם, מִשְׁתָּף לְמַעֲרָכוֹת אַחֲרוֹת מִסּוֹג זֶה. אֵךְ כִּיּוֹן
שֶׁלִּשְׁנֵי הַצְּדָדִים הָיוּ מַעֲצוּרִים פּוֹלִיטִיִּים מְסוּיָמִים, וְהַמִּשְׁאֲוִמָתָן הָיָה מְלוּוֶה רַב הַזֶּמֶן פַּעּוּלוֹת
— לְפִיכָךְ אֵין לְהִגִּיעַ לְמַסְקָנוֹת צְבָאוֹת „טְהוּרוֹת״ וּבִרְרוֹת. וְאֵף עַל פִּי כֵן אֲפֶשֶׁר לֹמַר, שְׁכּוֹת
עֲמָמִי, הַיּוֹדֵעַ לְהַכְשִׁיל אֶת יָרִיבּוֹ וְ„לֶאֱנוֹן״ אֶת יִתְרוֹנוֹ בַּחֲלִי־הָאוֹיֵר וּבַחֲלִי־הַשְּׂרִיּוֹן עִי פַּעּוּלוֹת־
לִילָה וְעִי הַסְּתַנּוּיּוֹת, כְּשֶׁלְּרִשְׁתּוֹ עוֹמְדִים גַּם כָּלִי אֲרִטִּילְרִיָּה מְסוּיָמִים, הָרִי הוּא יָרִיב רַצְיָנִי
עַד מְאוֹד אֲפִילוֹ לִגְבִי כּוֹחַ סְדִיר וְחֹזֶק, — וּבִיחּוּד כְּשִׁכּוֹחַ זֶה הוּא זֶר בְּזִירַת הַפַּעּוּלוֹת.

נ.נ. מוֹרֶה פ. נְרִשִּׁיגּוֹרָה

גִּיבּוֹר בְּרִית־הַמַּעֲצוֹת

מַחֲשַׁב־ת־סִיִּירִים

(סִיפּוֹר פֶּרְטִיזְנִי)

לְאַחֵר שַׁחֲטִיבַת הַפֶּרְטִיזְנִים שֶׁל קוֹבֶפֶק הִכְתָּה שׁוֹק־עֲלִירֶךְ אֶת יַחֲדוֹת
הַגֶּרְמָנִים שֶׁנִּסּוּ לְכַתְּרָהּ וּלְהַשְׁמִידָה בְּשִׁטְחִים שֶׁמִּצְפּוֹן־מֶעֱרֵב לְקִיּוֹב, הַתִּיצְבָּה
בְּפָנֶיהָ הַשְּׂאֵלָה — לֵאמֹר ?

— — — שׁוֹב לֹא נִמְשַׁךְ לְבִי אַחֲרֵי חַיֵּי יַעֲרוֹת. אֲמִיצוֹתָם שֶׁל פֶּרְטִיזְנֵי קוֹבֶפֶק,
שֶׁרָק לְפָנֵי כַּחֲצֵי שָׁנָה נִרְאָתָה כְּמִשְׁהוֹ אִרְיָאֵלִי, וּמִחוּץ לְגֹדֶר הַטֶּבַע, הִיתָה עֹכְשִׁיו לְדַבֵּר רִגְלִי.
וְהִירֹדוֹת שֶׁל הַקּוֹמִיסַר נִרְאָתָה מִיּוֹתֶרֶת. הַכָּל הָעֵיד, שֶׁהַמִּפְקֵדָה רֹאֵה אֶת מַסַּח־הַפְּשִׁטָּה
כְּתָם וְנִשְׁלָם וְתִרָה אַחֲרֵי בָּסִיס לְכִינּוּנָהּ שֶׁל שְׂדֵה־תַּעֲפוּהָ חֲדָשׁ.
מִמְדוּחַ הָיָה הַנְּהַר פְּרִיפְיָטָט, מִמֶּעֱרֵב הָעִיר אֹבֶרְדּוֹן, מִסִּילַת בְּרוֹזל לְמוֹזִיר וְיַעֲרוֹת
וּבִיצוֹת עַד אֵין שְׁעוֹר. שְׁטוּהֵרוֹ כְּלִיל מִגֶּרְמָנִים וּמִמִּשְׁטָרָה. מְאוֹת עַל מְאוֹת פֶּרְסָאוֹת הָיוּ
כְּאֵן הַפֶּרְטִיזְנִים „בְּעִלִּי־הַבְּתִים״.
בְּלִילָה הַהוּא, לִיל טִיסְתּוֹ שֶׁל לּוֹנֶץ⁽¹⁾, צִלְחָנוּ מִיַּעַר דּוֹלְגִי אֶת הַכְּבִישׁ הָאַחֲרוֹן.

(1) טִיִּים (יְהוּדִי, כְּשֵׁם־שִׁפְחָתוֹ) אֲשֶׁר הָיָה מִקִּיִּים־הַקֶּשֶׁר הַקְּבֹועַ בֵּין חֲטִיבַת קוֹבֶפֶק
לְמֶרְכּוֹ שְׁבַמוֹסְקָבָה. — הַמַּעֲרָךְ.